

Openingsceremonie 75 Jaar Bevrijding te Mesch op 12 september 2019

Ambassador of the United States,
Yor Excellencies
Representatives of Belgium, Canada, United Kingdom,
Burgercomité,
Nationaal Comité 4 en 5 mei, mevrouw Verbeet,
Meneer de Staatssecretaris,
Dames en heren,

and especially

Honored veterans and liberators,

This is where 75 years ago, freedom returned to the Netherlands.

The freedom for which you had 'the courage, nerve and strength' to bring us.

For that, we will be ever grateful.

Please forgive me for continuing in Dutch, but I will return to you later.

Dames en heren,

Hier begon het,

hier begon de begon de bevrijding van Nederland,

hier kwam 75 jaar geleden onze vrijheid terug de grens over,

in handen van bevrijders als deze geweldige veteranen,

die met die vrijheid ook hoop brachten.

De hoop dat nu heel Nederland, heel Limburg zich nu snel vrij mocht noemen én voelen.

En ja, het gaat snel...

Een dag later staan ze al in Maastricht...

En binnen een week wappert ons rood-wit-blauw in vrijwel heel Zuid-Limburg.

Maar dan stukt het,
maakt hoop plaats voor wanhoop,
voor zij, voor wie het nazi-juk nog niet verdween.

Zoals voor de 30 duizend inwoners van het nog bezette Kerkrade;

die op 25 september het bevel krijgen hun huis en haard te verlaten; en dwars door de frontlinie heen hun heil moeten zoeken.

Bijzonder ontroerend, zo beschrijft een bevrijder later deze hachelijke evacuatie waarbij doden en gewonden vallen.

Pas een maand later kunnen de Kerkradenaren terugkeren; naar een weliswaar vrije, maar ook stukgeschoten en leeggeplunderde stad...

Het is diezelfde wanhoop die ook aanklopt bij de honderden inwoners van Steyl, dat tegen Tegelen aangeplakte kloosterdorp aan de Oostelijke Maasoever in Noord-Limburg.

Al maanden horen ze het front naderen, totdat het op 21 november ook bij hen op de stoep staat.

Massaal duiken ze onder in de kelders onder die kloosters.

Voor een dag of 2 denken ze; hoogstens 3...

het worden er 100...

100 helse dagen - meer dan 3 maanden - waarin je eigenlijk niet meer weet - zoals hun pastoor zegt - wat je meer moet duchten: de bezetting of de bevrijding?

Vandaag de dag vertellen vooral hun dagboeken hoe wreed **ook** de bevrijding was:

Ze vertellen over de continue beschietingen, de enorme ravage, de honger, de kou, de bestrijding van luizen, de ondanks alles gestreken was en natuurlijk de angst.

Zoals de aanhoudende angst om óók te moeten evacueren. In hun geval naar Noord-Nederland, via Duitsland, in treinen die onder vuur liggen...

De 100 dagen zijn uiteindelijk op 1 maart 1945 voorbij; drie dagen voordat ook het laatste Limburgse dorp - Arcen - wordt bevrijd en bijna zes maanden nadat wij hier in Mesch als eerste van de vrijheid mochten proeven.

Dames en heren, ik zeg wij.

Maar wij - de meesten van u en ik - hebben die oorlog - en die bevrijding - helemaal niet meegemaakt.

Wij kennen enkel de verhalen, verteld door onze ouders, onze grootouders of opgetekend in dagboeken.

Verhalen die beelden oproepen die zich ver van ons bed afspelen; enkel anderen elders in de wereld overkomen.

Al herkennen we misschien wél iets uit het dagboek van een Heerleheidenaar die zich in afwachting van de bevrijders afvraagt of 'de Amerikanen heus zo'n knappe kerels zijn, zodat een 'Hedsjer jong', niet meer in tel geraakt'¹

Maar verder zijn wij onwetend:

onwetend van hoe het is om **niet** in vrijheid te leven
 onwetend van hoe het is om **niet** onze mening te kunnen verkondigen
 net zoals we onwetend zijn van invasies anders dan die van toeristen...

Juist daarom, dames en heren, is het zo goed dat we zo uitgebreid 75 jaar bevrijding gaan vieren.

Niet enkel om te feesten,
 maar bovenal om te beseffen hoe belangrijk het is om bevrijd te blijven.

- Om bevrijd te blijven van ideeën die de ene mens boven de ander stellen;
- om bevrijd te blijven van het kwaad dat vooral in de extremen schuilt;
- om bevrijd te blijven van bullebakkerij;...

om maar een paar 'uitdagingen' te noemen, waar we samen voor staan.

Samen en niet alleen,
 zonder dat die ander daarvoor zijn leven moet geven,
 als zovelen van onze bevrijders toen...

Opdat wij - zoals op het bevrijdingsmonument van het destijds zo geteisterde Kerkrade zo prachtig staat beschreven -

“opdat wij de vrijheid waard blijven”

¹ Uit een Dagboek de Bevrijding van Heerleheide, Limburgs Dagblad 22 september 1944

Ook de komende 75 jaar...

Honored veterans,

I was just saying that the liberation did not go as fast everywhere as it did here.

And how people had to be evacuated, go into hiding and lived in fear for months.

Even including the fear that you would be **so** good-looking, that the girls would only have eyes for you...

Once again, 'thank you' for being here then.

But also 'thank you' for being here now.

It is your presence that makes us realize so much more, that we must remain worthy of freedom.

The freedom that you gave us 75 years ago at the risks of your own lives.

Thank you,

Thank you.